

Ingediend via www.internetconsultatie.nl

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. de heer drs. W. Koolmees

Den Haag, 11 augustus 2021

dossiernummer: 201400

uw kenmerk: n.v.t.

telefoonnummer: +31 (0)6 10 98 07 36

e-mail: c.wiskerke@advocatenorde.nl

Betreft: wijziging Regeling uitvoering Wet arbeid vreemdelingen

Geachte minister,

Op 15 juli 2021 is de internetconsultatie 'wijziging Regeling uitvoering Wet arbeid vreemdelingen' gepubliceerd. De NOvA heeft zijn adviescommissie vreemdelingenrecht gevraagd te adviseren.

Bijgaand stuur ik u het advies van de adviescommissie. De algemene raad sluit zich aan bij de overwegingen van de adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere uitwerking te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de algemene raad,

mw. vnr. R.G. van den Berg
algemeen secretaris

bijlage: advies van de adviescommissie vreemdelingenrecht

Bezoekadres

Prinses Beatrixlaan 5
2595 AK Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35

Postadres

Postbus 30851
2500 GW Den Haag

ADVIES

Aan:	algemene raad
Van:	wetgevingsadviescommissie vreemdelingenrecht (adviescommissie)
Datum:	2 augustus 2021
Betreft:	wijziging Regeling uitvoering Wet arbeid vreemdelingen ('RuWav') in verband met het vervallen van de regeling voor tewerkstelling van koks in de Aziatische horeca

SAMENVATTING**Wijziging RuWav****Voorstel**

Kern van het voorstel is om de huidige paragraaf 19a RuWav voorlopig te schrappen. Deze paragraaf is bedoeld voor noodzakelijke gekwalificeerde koks op het niveau 4 tot en met 6 in specialistische restaurants waar overwegend land-specifiek Aziatisch voedsel wordt bereid.

Deze wijziging geldt voor nieuwe aanvragen van koks die naar Nederland willen komen vanuit het buitenland. Aanvragen voor verlenging van de tewerkstellingsvergunning voor koks die al in Nederland in de Aziatische horeca werkzaam zijn, zullen nog wel op basis van deze regeling mogelijk zijn en beoordeeld worden. In de tussentijd wordt onderzocht of de regeling in aangescherpte vorm kan herleven of definitief komt te vervallen voor alle aanvragen.

Voor werkgevers die een kok in dienst willen nemen die niet reeds op grond van de bijzondere regeling in Nederland verblijft, blijft wel de mogelijkheid bestaan om op grond van de algemene regels voor tewerkstelling van derdelanders, zoals vastgelegd in de Wav, een aanvraag in te dienen. In dat geval zal voldaan moeten worden aan alle voorwaarden die op grond van deze regels gelden. De werkgever zal bijvoorbeeld moeten aantonen voldoende wervingsinspanningen gedaan te hebben om de vacature te vervullen met aanbod binnen Nederland, de Europese Economische Ruimte (EER) en Zwitserland. Ook geldt in dat geval de reguliere termijn van vijf weken voor vacaturemelding bij het UWV en niet langer de verkorte termijn van drie weken die in de bijzondere regeling is opgenomen.

Aanleiding

De aanleiding om paragraaf 19a RuWav voorlopig te schrappen is dat uit mediaberichten is gebleken dat er misstanden zijn bij vreemdelingen die op basis van deze regeling in Nederland verblijven. Ook de Nederlandse vertegenwoordigingen en Immigration Liaison Officers van de IND in China hebben signalen ontvangen van oneigenlijk gebruik of misbruik van de regeling. De signalen zijn dermate ernstig dat het kabinet snel wil ingrijpen. De signalen zouden namelijk kunnen duiden op gevallen van mensenhandel en/of mensensmokkel.

Advies

De adviescommissie merkt allereerst op dat zij de zorgen deelt over deze misstanden en dat de signalen van mogelijke mensenhandel en/of mensensmokkel serieus moeten worden onderzocht en waar nodig worden aangepakt.

Echter, het voorstel om paragraaf 19a RuWav voorlopig te schrappen is volgens de adviescommissie niet de oplossing en is een te rigoureuus besluit. Daartoe worden de volgende argumenten aangevoerd.

Ten eerste is onduidelijk op welke schaal deze misstanden hebben plaatsgevonden. Zo hebben de betrokken journalisten slechts circa 10 Chinese werknemers gesproken. Daarnaast zijn er ook signalen bekend bij de Nederlandse vertegenwoordigingen en Immigration Liaison Officers van de IND in China, maar onbekend is wat de omvang daarvan is.

Verder volgt uit de media dat in 2020 bij de Inspectie SZW 24 meldingen zijn geweest van ernstige benadeling en arbeidsuitbuiting en in 2019 waren dit er 17. Echter volgt uit antwoorden van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ (hierna: de minister) dat in 2019 in totaal 3040 Gvva-aanvragen waren ingewilligd en in 2020 waren dit er 1960. De adviescommissie vraagt zich dan ook af in hoeverre de omvang van deze misstanden zich verhoudt tot het totale aantal Gvva's dat in afgelopen jaren is verstrekt, en of de voorgenomen schrapping van paragraaf 19a RuWav dan wel proportioneel is. Temeer de minister zelf ook aangeeft dat niet vast staat dat deze signalen duiden op feitelijk grootschalig misbruik van de regeling. Voor een goed begrip van de zaak merkt de adviescommissie overigens op, dat meldingen in een bepaald jaar niet automatisch kunnen worden gelinkt aan aanvragen uit datzelfde jaar, maar zullen moeten worden gelinkt aan aanvragen uit eerdere jaren, omdat misbruik en uitbuiting doorgaans pas tot een melding komt nadat het enige tijd heeft plaatsgevonden.

Ten tweede zien deze signalen en misstanden (en daarmee de aanleiding tot schrapping) alleen op Chinese koks. Niet is gebleken dat deze misstanden ook van toepassing zijn op koks die werkzaam zijn in de andere keukens die vallen onder paragraaf 19a RuWav, te weten: Indiaas, Indonesisch, Japans, Koreaans, Maleis, Thais, Tibetaans en Vietnamees. De horecabedrijven gespecialiseerd in deze keukens worden echter net zo hard getroffen door de voorgenomen schrapping van deze paragraaf. De adviescommissie vraagt de minister of hij hierover heeft nagedacht en in hoeverre ook misstanden bekend zijn bij deze horecabedrijven. In dat kader is de adviescommissie benieuwd of de minister hierover contact heeft gehad met de brancheorganisatie van Aziatische horeca VCHO en Koninklijke Horeca Nederland, omdat de voorgenomen schrapping grote gevolgen heeft voor haar leden en achterban.

Ten derde wijst de adviescommissie op de rol van Covid-19. Uit de mediastukken blijkt dat de Chinese koks ten aanzien van wie misbruik of uitbuiting is geconstateerd, eenmaal in Nederland aangekomen, geen werk bleken te hebben. De reden was onder andere dat als gevolg van Covid-19 de horeca gesloten was. In dat kader is het denkbaar dat ten tijde van de werving en TEV-aanvraag wel een oprecht werkaanbod aanwezig was, maar eenmaal in Nederland, als gevolg van Covid-19, niet meer. Ook is de rol van de IND in casu bijzonder, omdat zij, ondanks de aanwezigheid van Covid-19 en de gesloten horeca, toch Gvva's heeft verstrekt aan Chinese koks. Het had toen op de weg van de IND moeten liggen om scherper toe te zien op de besluitvorming in de aanvragen Gvva's te verlenen, niet om nu achteraf de gehele paragraaf te schrappen.

Ten vierde stelt de adviescommissie dat er andere, veel minder ingrijpende, mogelijkheden zijn om deze misstanden binnen blijkbaar alleen de Chinese horeca aan te pakken. Zo kunnen voorafgaand de IND en Nederlandse vertegenwoordiging in China veel zorgvuldiger deze TEV-aanvragen voor een Gvva toetsen. Bij een mogelijk signaal van oplichting of uitbuiting kan

¹ Kamervragen inzake het bericht 'Restaurants dicht door corona maar toch 500 Aziatische koks uit het buitenland gehaald' Antwoorden d.d. 4 juni 2021, KVR 3032

eenvoudigweg de Gvva worden geweigerd. In zijn brief aan de Tweede Kamer schrijft de minister² dat dit in het verleden ook is gebeurd. Ook achteraf kunnen zowel de IND en Inspectie SZW controleren of aan de voorwaarden van de Gvva wordt voldaan en of er geen sprake is van mensenhandel en/of mensensmokkel. Hetgeen ook één van hun wettelijke taken is. Uit de antwoorden op de Kamervragen volgt ook dat de Inspectie SZW voornemens is strenger te controleren op misstanden binnen de Aziatisch horeca. Kortom, er zijn genoeg controle- en handhavingsmechanismen aan de voor- en achterkant om deze misstanden aan te pakken of te voorkomen. De volledige schrapping van artikel 19a RuWav is volgens de adviescommissie dan ook een middel, dat niet aan de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit voldoet.

Indien paragraaf 19a RuWav toch wordt geschrapt, dan wordt de minister verzocht om de Aziatische horeca tijdig te informeren over deze schrapping met haar mogelijk grote gevolgen.

Verder volgt uit de stukken dat in tussentijd wordt onderzocht of de regeling in aangescherpte vorm kan herleven of definitief komt te vervallen voor alle aanvragen. De adviescommissie vraagt de minister om meer informatie over wanneer hij verwacht hierover meer duidelijkheid te kunnen geven, omdat de betrokken sector, de Aziatische horeca veel belang heeft bij duidelijkheid en rechtszekerheid. Het is eenmaal bekend dat deze sector geen of zeer moeilijk prioriteit genietend aanbod kan werven voor de functie van (specialiteiten)kok. Vandaar ook dat artikel 19a RuWav als definitieve oplossing op 1 oktober 2019 is ingevoerd. Ongetwijfeld zullen gedupeerden zich tot rechtshulpverleners, waaronder advocaten, wenden, wanneer deze regel weer wordt afgeschaft. Alsdan zal het van belang zijn te kunnen aangeven hoe lang de situatie zal voortduren waarin het nadeel wordt ondervonden.

Ten slotte mist de adviescommissie een impactanalyse en een inschatting van de kosten van de implementatie, daaronder begrepen een mogelijke lastenverzwaring voor het bestuur en de rechtspraak wanneer het aantal procedures zou toenemen ten gevolge van de wens om toch in de vraag naar Aziatische koks te kunnen voorzien.

Paragraaf 19b

De adviescommissie wil wetstechnisch nog opmerken dat paragraaf 19b RuWav inmiddels al bestaat; namelijk de *Tijdelijke tewerkstelling van vreemdelingen ten behoeve van wereldtuinbouwtentoonstelling de Floriade 2022*. De voorgenomen wijziging zal dan ook paragraaf 19c en 19d moeten bevatten.

Conclusie

De adviescommissie begrijpt en ondersteunt dat mogelijke misstanden aangaande Chinese koks moeten worden aangepakt, maar verzet zich uitdrukkelijk tegen schrapping van paragraaf 19a RuWav. Dit besluit is namelijk disproportioneel, omdat onduidelijk is wat de omvang van deze misstanden zijn, andere restaurants met een andere Aziatische keuken ook worden getroffen door deze maatregelen, Covid-19 een grote rol kan hebben gespeeld en andere controle- en handhavingsmechanismen voorhanden zijn teneinde misstanden aan te pakken. Temeer de Aziatische horeca een bijzondere bedrijfstak is dat zeer moeilijk geschikte koks uit de EER en Zwitserland kan krijgen (vandaar ook de eerdere introductie van paragraaf 19a RuWav).

² TK 2020-2021, 29 544, nr. 1061